

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 470
Tarih : 05.01.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'na Dair Kanun Değişiklik Teklifi
gerekçesiyle birlikte ektedir.

Gereğini arz ederim.

Çağlar DEMİREL
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

İdris BALUKEN
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Gelişme ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	04 Şubat 2016		E.No:	21609
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
TBMM BAŞKANI	J.K			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
05 Ocak 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
05 Ocak 2016
No: 16491

GENEL GEREKÇE

Sadece 2014 yılında güvenlik güçlerinin gaz kullanımı sonucu 8 kişi hayatını kaybetmiş, en az 453 kişi de yaralanmıştır. 2014 yılı içerisinde 224 gün ülkenin farklı yerlerinde vatandaşlar gaza ve gaz bombası kapsüllerine maruz kalmışlardır. Son 10 yıl içerisinde aralarında bir buçuk yaşındaki Mehmet Uytun'un da bulunduğu 8 çocuk, güvenlik güçlerinin gazlı müdahaleleri ile öldürüldü. Aynı zaman diliminde 146 çocukta bu müdahaleler sebebiyle yaralandı. Yukarıda ifade edilen yaralanma ve ölümlerin sebeplerini biber gazına bağlı yüzeysel yangı ve solunum sıkıntıları, astım krizi, epilepsi atakları, yakından atılan biber gazı kapsülleri, plastik mermiler ve darpa bağlı kas-iskelet sistemi yaralanmaları (yumuşak doku zedelenmeleri, kesiler, yanıklar, basit kırıklardan öldürücü düzeyde açık/kapalı kırıklar), kafa travmaları, plastik mermilerden kaynaklı görme kayıplarına varan göz problemleri ve karın içi organ yaralanmaları oluşturmaktadır.

Güvenlik kuvvetleri tarafından toplumsal olaylara müdahale amacıyla kullanılan gazlar ölümcül birçok etkisi bulunan kimyasal maddelerdir. Bu amaçla kullanılan maddeler çok çeşitlidir ancak üç ana grupta toplanmaktadır:

- * Göz yaşartıcılar
- * Aksırtıcı kimyasal gazlar
- * Kusturucular

Gaz bombası olarak adlandırılan bu kimyasal silahların içerisinde kullanılan kimyasal maddelerin on beş farklı türü vardır. Boğucu, Zehirleyici ve Benzer Gazların ve Biyolojik Araçların Savaşta Kullanımının Yasaklanmasına İlişkin 1925 Cenevre Protokolü ve Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanmasının ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili 1993 Sözleşmesi uyarınca, toplumsal olaylarda, kitlenin kontrolü amacıyla kullanılan biber gazı dâhil olmak üzere kimyasal silah kullanmak kesinlikle yasaktır.

Güvenlik kuvvetleri tarafından toplumsal olaylara müdahalelerde kullanılan göz yaşartıcı gazlar geniş bir kimyasal grubu oluşturmakta ve "kimyasal silah" olarak nitelendirilmektedir. 1969 yılında, seksen ülke Cenevre Protokolünde yasaklanan kimyasal silahlar arasında gaz bombalarının da olmasını istemiştir. Toksik potansiyelleri hakkında daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğunu bildirmiş ve hiçbir durumda kullanımına izin verilmemesini belirtmişlerdir. Erişkinlerde ölümcül etkilere de yol açabilmektedir ve genel olarak gazın etkileri günler sonra ortaya çıkmaktadır. Özellikle astım hastaları ya da geçirilmiş akciğer hastalığı olan yaşlı hastalarda gaza maruz kalım sonrası ölümler meydana gelebilmektedir ve ülkemizde de bu sebeple kayıt edilen birçok ölümlü vaka mevcuttur. Gazdan etkilenme düzeyi;

- a. Gazın aşırı miktarda kullanımı
- b. Kapalı bir ortamda gaza maruz kalma

c. Dakikada solunan gaz partikül sayısının yüksekliği ki bu da aşırı miktar kullanımı ile bağlantılıdır

Gaz; deri, göz ve solunum yollarında ciddi düzeyde tahriş ve tahribat yaratır. Etkileri saniyeler içerisinde başlayarak bir saate kadar sürebilir. Deriden emilip sinir uçlarında biriktiğinden kişinin maddenin etkisinden kurtulması saatler alabilmektedir. Kullanılan maddeler Aşırı miktarda atıldıysa, kapalı ortamlarda kullanıldıysa ve kişiler gazla uzun süre temas etmek zorunda kalmışlarsa ve soluk alıp verme sayısı yüksek olan bireyler varsa sağlık etkilerinin daha yoğun olduğu belirtilmektedir. Kullanılan maddeler geç ortaya çıkan sağlık sorunlarına da yol açabilmektedirler. Yüksek miktarlarda ve uzamış temas nedeniyle sağlık riskleri çok ciddidir ve ölüme bile yol açabileceği saptanmıştır.

Yukarıda sayılan nedenlerin dışında sözkonusu gazlar Anayasamızın 5 ve 17. ve 56. maddeleri ile Avrupa İnsan hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi ile teminat altına alınmış maddi ve manevi varlığını geliştirme ve yaşama hakkını ihlal etmektedir. Ayrıca söz konusu kimyasal silahların kullanımı Anayasanın 34. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10 ve 11. maddeleri ile teminat altına alınmış yurttaşlarımızın toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemeye ilişkin demokratik haklarının kullanılmasını da engellemektedir.

Bu nedenlerle güvenlik güçlerinin kullandığı göz yaşartıcı gazlar veya tozların kimyasal silah sınıfında sayılarak yasaklanması gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 16'ıncı maddesinin (b) bendinde yer alan "göz yaşartıcı gazlar veya tozlar" ibaresi madde metninden çıkarılarak söz konusu gaz ve tozların kullanılmaması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Boğucu, zehirleyici, göz yaşartıcı gazlar veya tozların kimyasal silah sınıfında olduğundan, kullanmasının tamamen yasaklanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**POLİS VAZİFE VE SALAHİYET KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 16 ıncı maddesinin (b) bendinde yer alan “göz yaşartıcı gazlar veya tozlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 11- Bu Kanunun uygulanmasında polisin kişilere karşı, boğucu, zehirleyici, göz yaşartıcı gazlar veya tozları, kimyasal silah sınıfında olduğundan, kullanması yasaktır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.